

Civilno društvo u IPA programiranju

IPA i Srbija

Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) je finansijski instrument koji ima za cilj da podrži zemlje kandidate i potencijalne kandidate za članstvo u EU prilikom uvođenja političkih, ekonomskih i institucionalnih reformi koje će dovesti do usklađivanja sa pravnim aktima EU. Osim političkih reformi, a pre svega izgradnje institucija, IPA takođe za cilj ima unapređenje vladavine prava, jačanje ljudskih prava i zaštitu manjina, kao i razvoj civilnog društva.

Kao zemlja potencijalni kandidat Srbija ima pristup finansiranju iz IPA fondova za Komponentu I, Pomoć tranziciji i izgradnji institucija i Komponentu II, Prekograničnu saradnju.

Od samog početka korišćenja Instrumenta za pretpristupnu pomoć EU (IPA) od strane Republike Srbije, organizacije civilnog društva u Republici Srbiji učestvuju kao korisnici grantova.

Organizacije civilnog društva (OCD) koje mogu biti korisnici grantova, odobrenih kroz IPA, su nevladine organizacije, sindikati, mediji, neprofitna udruženja zaposlenih ili profesionalaca i druge organizacione strukture koje deluju kao posrednici između javnih organa vlasti i građana.

Uključivanje civilnog društva u proces programiranja IPA podrazumeva dva povezana procesa:

1. Određivanje prioriteta za razvoj civilnog društva koje treba podržati kroz projekte namenjene organizacijama civilnog društva (OCD kao korisnici sredstava)

Kako bi prioriteti namenjeni civilnom društvu podržani kroz IPA odražavali stvarne prioritete civilnog društva u Srbiji, Sektor za EU fondove i razvojnu pomoć Ministarstva finansija započeo je u 2009 široki konsultativni proces radi formiranja predloga projekata namenjenih razvoju civilnog društva. U nedostatku sopstvenog mehanizma koji bi bio korišćen za konsultacije, korišćeni su postojeći mehanizmi saradnje države sa civilnim društvom (Kontakt organizacije civilnog društva, Tima za sprovođenje Strategije za smanjenje siromaštva u okviru Kabineta potpredsednika Vlade za evropske integracije, organizacije potpisnice Memoranduma o razumevanju sa Kancelarijom za evropske integracije i Memorandum o razumevanju sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava). Na ovaj način, uz doprinos više od 150 različitih organizacija formulisani su prioriteti za grantove koji će u naredne dve godine biti na raspolaganju OCD.

2. Uključivanje organizacija civilnog društva kao partnera (zainteresovanih strana) u određivanje nacionalnih prioriteta za finansiranje iz IPA u različitim oblastima

Paralelno sa procesom određivanja prioriteta za finansiranje samih OCD, Sektor za fondove EU i razvojnu pomoć Ministarstva finansija uz pomoć grupe stručnjaka iz civilnog sektora sproveo je istraživanje čiji je rezultat predlog stalnog mehanizma za konsultacije sa civilnim društvom. Mehanizam je razvijen na osnovu istraživanja najbolje prakse u regionu i mišljenja predstavnika

219 nevladinih organizacija, 10 ministarstava, 5 regionalnih aktera i 5 relevantnih nacionalnih partnera (uključujući i Delegaciju EU u Srbiji).

Dalji napredak u saradnji Vlade i OCD ostvaren je 2010. godine. Akcionim planom za programiranje IPA pomoći Vlade Republike Srbije (AP), OCD su, pored državnih institucija, definisane kao zainteresovane strane u navedenom procesu i uključene u rad vladinih tela - radnih grupa za programiranje IPA pomoći (za oblasti: ekonomija i razvoj ljudskih resursa; lokalni, regionalni i ruralni razvoj; razvoj infrastrukture; reforma državne uprave; vladavina prava).

Najznačajniji podsticaj jačanju uloge OCD u Srbiji ostvaren je usvajanjem Uredbe o Kancelariji za saradnju sa civilnim društvom, na sednici Vlade 15. aprila 2010. godine. U okviru opšte uloge Kancelarije, ona je nadležna za saradnju sa nadležnim organima u obavljanju poslova koji se odnose na programiranje i upravljanje pretpristupnim i drugim fondovima Evropske unije za podršku civilnom društvu.

U okviru nacionalne IPA pomoći u toku je odobravanje grantova u okviru poziva *Jačanje dijaloga između civilnog društva Srbije i EU* (projekat odobren kroz prvu komponentu IPA 2007).

Organizacije civilnog društva mogu ravnopravno sa državnim ustanovama i organizacijama učestvovati u konkursima u oblasti prekogranične saradnje (druga komponenta IPA). Sve informacije o prvoj i drugoj komponenti nacionalne IPA mogu se naći na sajtu Sektora za EU fondove i razvojnu pomoć, Ministarstva finansija <http://www.evropa.gov.rs/>

U okviru regionalne IPA pomoći (tzv. Višekorisićka IPA) u toku je projekat namenjen podršci razvoju civilnog društva na Zapadnom Balkanu *Civil Society Facility*, deo tog projekta je i TACSO kancelarija u Beogradu www.tacso.org koja pruža treninge OCD, informacije o tekućim grantovima iz regionalne IPA - poput „Podrška partnerskim akcijama između kulturnim organizacijama“; kao i opštu podršku OCD u pronalaganju odgovarajućih partnera među organizacijama u regionu i EU.

Takođe, ustanovljen je i program People-to-People, namenjen upoznavanju OCD sa načinom rada i razmenom primera dobre prakse sa institucijama i organizacijama civilnog društva EU. OCD iz Republike Srbije su ostvarile značajno i uspešno učešće u navedenom programu.

Pored IPA, OCD su uspešni i u drugim programima EU u kojima učestvuje Republika Srbija, kao što su PROGRESS, Youth in Action i TEMPUS.

U toku je konkurs za dodelu grantova u okviru Evropskog instrumenta za demokratiju i ljudska prava (EIDHR) o kome više informacija možete naći na sajtu Delegacije Evropske unije <http://www.europa.rs> u delu *tenderi konkursi i ugovori*.

Jelena Pajović

Ministarstvo finansija, Vlada Republike Srbije
Sektor za fondove EU i razvojnu pomoć

Ivan Sekulović

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
Kabinet potpredsednika Vlade za evropske integracije

Jačanje pozicije manjina u Srbiji

Rad SA, a ne ZA Rome

Odnos prema manjinama je bitan pokazatelj razvoja demokratije i funkcionalnosti institucija. Kako su za stabilnost izrazito multietničkog društva u Srbiji, ali i za stabilnost čitavog regiona, izuzetno važna pitanja etničkih odnosa i položaja nacionalnih manjina. Prevazilaženje međuetničke distance, koju su dodatno produbili ratovi na ovom području, dugotrajan je proces. Zato su Građanske inicijative odlučile da formiraju zaseban Interetnički program usmeren ka romskoj zajednici, koju karakteriše najviši stepen siromaštva i socijalne isključenosti. Uz finansijsku podršku međunarodne organizacije Oxfam-Novib, Građanske inicijative od 2003. realizuju projekat podrške samoorganizovanju romske populacije i razvoju njenih kapaciteta za poboljšanje životnih uslova. Aktivnosti su fokusirane u tri glavna pravca: jačanje institucionalnih i implementacionih kapaciteta odabranih organizacija, uspostavljanje kvalitetne saradnje između romskih organizacija i nadležnih sistema vlasti u kreiranju politika, kao i jačanje kapaciteta ženskog pokreta za aktivniju političku participaciju.

Ključni princip ovog programa je rad SA, a ne ZA Rome. To je podrazumevalo razvijanje sistema razmene informacija, uključivanje partnera u operativno planiranje programa, kreiranje primereno osetljivih metoda i alata za kontinuirano praćenje napretka, kao i spremnost na visok stepen fleksibilnosti kako bi se na pravi način i u pravom trenutku odgovorilo aktuelnim potrebama partnerskih organizacija.

Romske organizacije su tokom ovog procesa razvile stabilne sisteme upravljanja i planiranja, dostigle visok stepen finansijske odgovornosti, unapredile kvalitet pružanja usluga korisnicima, uspostavile dobru komunikaciju sa medijima i saradnju sa drugim organizacijama od lokalnog do regionalnog nivoa, savladale veštine argumentovanja i pregovaranja. Zahvaljujući tome, poraslo je njihovo smatranje pouzdanim i ugled. Formirana su stabilna jezgra organizacija sa prosečno 10 godina mlađim članstvom i ravnopravno uključenim ženama, većina je udvostručila godišnje budžete, sve su uključene u projekte lokalnih samouprava, predstavnici organizacija su članovi lokalnih tela koja se bave pitanjima obrazovanja, zapošljavanja i položaja žena, a svi su bili uključeni u konsultativni proces tokom kreiranja nacionalne

Strategije za unapređenje položaja Roma. Formirana je Ženska romska mreža Vojvodine sa 27 članica, a sve organizacije uključene u program su se umrežile. Programom je bilo obuhvaćeno 16 lokalnih romskih organizacija iz 12 gradova Srbije i 1 iz Makedonije. Projekat je dao vidan doprinos transformaciji malih humanitarnih udruženja u organizacije civilnog društva, koje danas imaju vodeću ulogu u svojoj sredini.

U lokalnim zajednicama gde deluju ove organizacije, vidno je povećan broj romske dece uključene u redovni obrazovni sistem, a postignuća iz ključnih predmeta su prosečno veća za 1,2 ocene. Razvijeni su, usvojeni i ušli u program lokalnih budžeta akcioni planovi za obrazovanje. U opštini Barajevo je usvojen i primenjen prvi, i za sada jedini u Srbiji, akcioni plan za unapređenje položaja Romkinja.

U Kruševcu je pored lokalnog saveta Roma, formiran i opštinski Savet za rodnu ravnopravnost u čije aktivnosti su uključene i Romkinje.

Na teritoriji Školske uprave Sombor formiran je i funkcioniše Tim za inkluziju, koji je na svim nacionalnim skupovima predstavljen kao model dobre prakse, a u toku su pregovori da se prime ni na čitavoj teritoriji AP Vojvodina.

U Kragujevcu je redefinisani lokalni plan akcije za unapređenja obrazovanja romske dece i uspostavljena je čvrsta saradnja ključnih lokalnih aktera, a roditelji romske dece su ušli u sastav Saveta roditelja.

Rad na motivisanju Romkinja za političku participaciju je uticao na povećanje njihovog angažovanja u izbornim procesima u Nišu, kao i na bolje razumevanje funkcionisanja lokalnih institucija.

U poslednje vreme, Građanske inicijative i partnerske organizacije su intenzivno učestvovala u kampanji za upis u biračke spiskove nacionalnih manjina, što je po novom Zakonu preduslov za neposredne izbore članova nacionalnih saveta.

Ostvaren je sjajan rezultat jer je čak 16 manjina, među njima i Romi, ostvarilo pravo da 6. juna 2010. bira svoje predstavnike na neposrednim izborima. Dodatna obuka i podrška partnerskim organizacijama je doprinela da samostalno formiraju izbornu listu za Centralnu Srbiju, a Ženska romska mreža Vojvodine je u procesu formiranja prve ženske izborne liste na ovim prostorima.

MOS - MODEL ZA BUDUĆNOST

Na pitanja o iskustvima saradnje Ministarstva za omladinu i sport sa organizacijama civilnog društva odgovara ministarka Snežana Samardžić-Marković

• **Ministrastvo omladine i sporta (MOS) od uspostavljanja do danas otvoreno je za komunikaciju sa organizacijama civilnog društva (OCD). Šta ocenjujete kao posebno vredan rezultat saradnje MOS - OCD?**

- Formiranje Ministarstva omladine i sporta imalo je aktivnu podršku organizacija civilnog društva, podmlatka političkih stranaka, a pre svega mladih ljudi čija je želja bila da imaju instituciju koja će se baviti njima. Od 15. maja 2007. godine do danas, putokaz za dalji rad ministarstva su ključne reči, saradnja i partnerstvo, za sve realizovane aktivnosti i sva dokumenta! O tome najbolje govori podatak da je 47 organizacija civilnog društva izabrano da učestvuje u procesu izrade Nacionalne strategije za mlade, ali i 16.000 mladih ljudi koji su dali doprinos u pripremanju ovog dokumenta. Zajednički rad i širok otvoren pristup radu na pitanjima omladinske politike i poboljšanja života mladih ljudi doveli su između ostalog i do dokumenta koji se tiče Karijernog vođenja i savetovanja, a svakako će dovesti i do što skorije izrade zakona o mladima.

- Rad na zakonu o mladima će još jače učvrstiti naše partnerske odnose. Kroz uzajamnu komunikaciju i saradnju najbolje se sagledavaju realne potrebe i problemi mladih, utvrđuje se šta su stvarni prioriteti, a i mladi se aktivno uključuju u donošenje dokumenata i realizaciju zacrtanih ciljeva. Poznato je da sve strane - i mladi, i OCD i ministarstvo, doživljavaju done-ta dokumenta kao svoja i time čine da ne ostaju samo mrtva slova na papiru, već da se zaista i sprovede!

• **Koliko je takav model saradnje uobičajen?**

- Da je takav rad ministarstva prepoznat i od strane međunarodnih partnera, najbolje govori izjava eksperta Saveta Evrope i Evropske komisije, kako izrada Nacionalne strategije za mlade predstavlja primer najbolje prakse. Podršku radu MOS pružaju i institucije Evropske unije, UN agencije, ambasade, međunarodne organizacije, kako kroz pozitivne ocene u izveštajima o na-

pretku, tako i kroz zajedničke projekte. To je pokazatelj da je ministarstvo pouzdan partner, sposoban da se istinski bavi poboljšanjem položaja mladih ljudi u društvu. Podrška ovakvom načinu rada dolazi i od drugih nacionalnih institucija, koje i same pokazuju spremnost da budu deo borbe za bolji položaj mladih u društvu - učesćem u različitim telima, radnim grupama, sprovođenjem aktivnosti iz Akcionog plana, itd.

• **Kako MOS ocenjuje saradnju preko lokalnih kancelarija za mlade (KZM)?**

- Pored zakona i važnih dokumenata, jednu od najbitnijih karika rada MOS čine kancelarije za mlade. One predstavljaju najveću infrastrukturu kako ministarstva tako i lokalnih samouprava za realizaciju omladinske politike na lokalnom nivou. Sa ponosom ističemo činjenicu da je njihov broj sa 5, koliko ih je bilo do formiranja MOS, dostigao 106.

• **Na koje sve načine MOS pomaže OCD?**

- Sve aktivnosti MOS, pa i projekti OCD koji se realizuju konkursom, svojim aktivnostima doprinose realizaciji najvažnijih dokumanta o mladima, a to je Nacionalna strategija za mlade. Ona predstavlja izvorni glas mladih: mladi se pitaju šta su njihove želje, prioriteti, problemi i ciljevi.

Konkurs Ministarstva omladine i sporta za uključivanje organizacija civilnog društva u sprovođenje Nacionalne strategije za mlade biće raspisan baš 9. maja, na Dan Evrope, to je ujedno i dvogodišnjica usvajanja Strategije, što simbolično predstavlja viziju ministarstva da imamo ponosne mlade građane Srbije aktivne u modernim svetskim i evropskim tokovima, i Srbiju odlučnu na svom putu evropskih integracija!

Evropska perspektiva aktivnosti Programa za mlade

Program za mlade Građanskih inicijativa promovira evropski koncept brige o mladima koji mlade prepoznaje kao posebno osetljivu društvenu grupu. Zato smo zagovarali uspostavljanje nacionalnog tela zaduženog za sistemsku brigu o mladima i doprineli osnivanju je Ministarstva za omladinu i sport. Učestvovali smo u kreiranju Nacionalne strategije za mlade i osnivanju lokalnih kancelarija za mlade. U osnovi našeg pristupa uvek je bio rad sa omladinskim grupama i široki konsultativni procesi u kojima su mladi direktno komunicirali sa državnim institucijama.

Kancelarije za mlade

U ovoj oblasti naš cilj je stvaranje i jačanje institucionalnog okvira kojim se obezbeđuje učešće mladih u procesu donošenja odluka posebno u kreiranju i implementaciji omladinske politike.

Program omladinskih lidera iz Srbije

Rad Kancelarija za mlade podržali smo Programom omladinskih lidera u Srbiji koji od 2007. godine realizujemo u saradnji sa World Learningom iz Vašingtona. Program obuhvata razmenu srednjoškolaca iz Srbije (do sada 200 srednjoškolaca iz 14 opština širom) i SAD na period od mesec dana tokom kojeg srednjoškolci kroz seriju treninga, predavanja i studijskih poseta, stiču spektar liderskih veština. Nakon povratka sa razmene, učenici se angažuju u lokalnoj zajednici.

Kontakt organizacija za mlade

U okviru Strategije za smanjenje siromaštva, Građanske inicijative su predstavljale kontakt organizaciju za mlade. Program je imao za cilj da unapredi komunikaciju između omladinskog civilnog sektora i institucija kao i da obezbedi informacije i podršku za uključivanje mladih u izradu najrazličitijih strateških dokumenata i zakona iz sfere smanjenja siromaštva koje su se odnosile na mlade.

Razvoj nacionalnih omladinskih asocijacija

Podržavamo razvoj Krovne organizacije mladih Srbije (KOMS) i Nacionalne asocijacije praktičara/ki omladinskog rada (NAPOR). NAPOR je osnovan 2009. godine a osnivanje KOMS očekuje se u septembru 2010.

Kampanja 'Otvoreno o javnim prostorima'

U duhu evropskog koncepta brige o mladima pokrenuli smo kampanju za porast dostupnosti javnih prostora za mlade. Od 167 opština i gradova u Srbiji tražili smo informacije o uslovima i procedurama za dodeljivanje javnih prostora. Or-

ganizovali smo 6 tribina u Beogradu, Nišu, Kruševcu i Zrenjaninu i pomažemo mladima iz Kruševca i Zrenjanina u dobijanju javnog prostora za osnivanje alternativnih omladinskih centara. Zagovarano za otvaranje napuštenih kasarna i dodeljivanje tih prostora mladima.

Mladi i budžeti

Javni budžeti služe zadovoljavanju javnih potreba i zato zagovarano za uključivanje mladih u planiranje potreba i budžetskih izdvajanja za ove potrebe. U naredne dve godine, u partnerstvu sa mladima organizovaćemo praćenje trošenja budžetskih sredstava za različite politike i institucije za mlade u Srbiji.

INFOCENTAR

Infocentar - platforma za informisanje mladih je nastala u periodu kada nisu postojali razvijeni kanali za informisanje mladih i posebno je bio značajan za mlade iz manjih mesta i nerazvijenih područja jer je bio jedini način da dobiju informaciju o programima za mlade. Infocentar platformu čine:

- website Infocentra na www.gradjanske.org preko koga se svakodnevno objavljuje veliki broj informacija za mlade,
- info-lista,
- info-bilten koji objavljujemo dva puta mesečno,
- direktorijum omladinskih organizacija i
- online biblioteka sa preko 80 publikacija.

> **Politike zapošljavanja mladih:** Organizujemo niz konsultativnih sastanaka i okruglih stolova na kojima mladi direktno komuniciraju sa državnim organima i lokalnim institucijama o problemima i potencijalnim rešenjima u zapošljavanju mladih.

> **Nezavisno studentsko organizovanje:** Zajedno sa studentskim predstavnicima zagovarano model slobodnog studentskog organizovanja i utičemo na proces izrade zakona o studentskom organizovanju.

> **Oснаživanje položaja učeničkih parlamenata:** U saradnji sa 17 učeničkih parlamenata u Srbiji pratimo sprovođenje Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja koje regulišu položaj učeničkog parlamenata u sistemu demokratskog upravljanja školom.

Građansko vaspitanje osnov za demokratsko građanstvo

Polazeći od uverenja da je stvaranje uslova za demokratiju, njen razvoj i očuvanje neraskidivo vezano za obrazovanje i učešće civilnog društva u ovim procesima, Građanske inicijative, već 14 godina promovisu važnost formalnog i neformalnog obrazovanja fokusiranog na demokratiju i ljudska prava, demokratske vrednosti i kulturu različitosti, socijalnu koheziju i sigurnost građana. Ova četiri strateška pravca je još 1997. godine Savet Evrope postavio kao prioritete, a zatim potvrđivao i proširivao Krakovskom rezolucijom, Preporukama Saveta ministara iz 2002. godine, Lisabonskim procesom... Evropska unija obrazovanje postavlja kao strateški osnov za dalji razvoj, a u tom kontekstu i obrazovanje za demokratiju kao jedan od prioriteta. Savet Evrope okupljene svoje članice na jačanju kompetencija nastavnika za obrazovanje za demokratiju, ljudska prava i aktivno građanstvo.

Građanske inicijative su aktivno uključene u rad Mreže Jugoistočne Evrope za obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava, a početkom ove godine su se sve zemlje članice sastale u Beogradu na konferenciji koju su zajedno organizovali Ministarstvo prosvete Republike Srbije, Savet Evrope i Građanske inicijative.

Da bismo jačali profesionalne kompetencije nastavnika za postavljene ciljeve obrazovanja za demokratiju, zajedno sa Fakultetom političkih nauka iz Beograda sprovodimo Specijalističku obuku za nastavnike GV u osnovnim i srednjim školama koju je do sada prošlo njih 234. Više od 6000 nastavnika GV prisustvovalo je različitim seminarima i radionicama koji su za cilj imali da unaprede njihova znanja i da dalje razviju njihove metodičke veštine. Na adre-

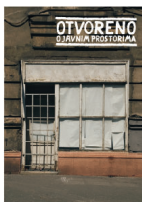
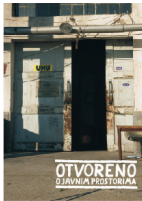
se svih osnovnih i srednjih škola šaljem časopis „Demokratsko građanstvo“ jedini te vrste u Srbiji, koji je postao štivo za izvođenje nastavnih jedinica. U promotivnim kampanjama roditelje, učenike i širu javnost upoznajemo sa značajem Građanskog vaspitanja kao školskog predmeta.

Već dve godine u okviru projekta „Građanin“ više od 900 učenika i učenica iz 33 škole rešavaju probleme lokalne sredine vezane za ljudska prava. Njihovi predstavnici (njih 230) su 24. aprila ove godine na smotri u Beogradu pokazali da zahvaljujući svojim poznavanjem Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, domaće zakonske regulative, procesa donošenja odluka, mogu da utiču na kreiranje i izmene politika i praksa na lokalnom nivou i izbore se za svoja i prava drugih u lokalnoj zajednici. Pet najboljih timova će ovog leta na Ohridu svoja postignuća prikazati vršnjacima iz regiona i njihovim predstavnicima.

Projektom Promišljanje o demokratiji preko 800 učenika i učenica iz 10 srednjih škola u Srbiji naučili su i pokazali da znaju da razmišljaju izvan uobičajenih klišeja, slušaju mišljenja sa kojima se ne slažu, „mere“ argumente za i protiv neke odluke, čak i onda kada unapred imaju stav. Oni sa vršnjacima iz SAD putem video linka razmenjuju mišljenja i iskustva vezana za važne dileme.

Ove programe realizujemo u saradnji i uz podršku Saveta Evrope i Ambasade SAD u Beogradu.

Na konferenciji „Unapređenje saradnje Ministarstva prosvete i organizacija civilnog društva“, Ministarstva prosvete pokrenulo je konsultativni proces sa organizacijama civilnog sektora. Ministar Žarko Obradović jasno je istakao značaj ove saradnje i istakao otvorenost Ministarstva za partnersko delovanje u cilju postizanja obrazovnih ciljeva. To bi mogao biti jedan od najznačajnijih doprinosa razvoju i demokratizaciji Srbije na putu ka Evropskoj uniji.

PROBUĐENI CIVILNI SEKTOR

Od oktobra 2009. godine, kada je stupio na snagu novi Zakon o udruženjima, pa do maja 2010. godine, Građanske inicijative su započele organizaciju serije događaja namenjene udruženjima građana i društvenim organizacijama, sa ciljem da im se olakša proces usklađivanja akata sa odredbama novog zakona. Održali smo javne tribine u 12 gradova/opština: Beograd, Grocka, Novi Sad, Subotica, Kikinda, Niš, Užice, Novi Pazar, Šabac, Kragujevac, Leskovac, Vranje za preko 1.000 predstavnika/ca organizacija civilnog društva iz preko 100 gradova/opština u Srbiji, koje smo upoznali sa novinama u Zakonu, kao i sa koracima koje treba da preduzmu da bi uspešno sprovele proces usklađivanja. U ovom poduhvatu smo imali veliku podršku Agencije za privredne registre koja je zadužena za proces registracije i usklađivanja udruženja, i čije predstavnice su učestvovala na svim našim događajima, inofirmišući učesnike/ce o

proceduri registracije/usklađivanja kao i o potrebnim dokumentima, te najčešćim greškama sa kojima se susreću prilikom prijema prijave od strane udruženja.

Ovi događaji su prevazišli sva naša očekivanja, kako u pogledu odziva organizacija tako i u smislu podrške koja je obezbeđena od strane lokalne samouprave, lokalnih partnerskih organizacija i medija. U svakom gradu, opština je obezbedila korišćenje prostora, bez naknade. Lokalne organizacije su pomogle da se uspostavi kontakt sa opštinskim strukturama, mediji su pokazali veliko interesovanje - na ovim događajima je bilo prisutno preko 25 predstavnika različitih medija.

U većini slučajeva, ova okupljanja su, prema navodima domaćina, bili jedinstveni, ne samo zbog do sada najvećeg broja prisutnih NVO nego i zbog

njihove raznovrsnosti - od organizacija koje se bave poljoprivredom, preko dečjih prava, ekologije, obrazovanja, zaštite ljudskih prava, do organizacija osoba sa invaliditetom, razvoja lokalne zajednice, zaštite prava Roma, omladinskih NVO i drugih. Nevladin sektor se „probudio“ i odazvale su se i one organizacije koje su godinama bile pasivne i za koje se dugo nije čulo u njihovim sredinama (očuvanje tradicije, i prirodnog nasleđa, zaštita potrošača, profesionalne organizacije). Ovo će, ubuduće, svakako doprineti boljem povezivanju i umrežavanju, kako unutar njihovih opština i gradova tako i sa ostatkom sektora u Srbiji. Građanske inicijative su formirale bazu ovih organizacija, tako da će one sada redovno dobijati informacije relevantne za njihov rad, a takođe ćemo ih uključivati u druge aktivnosti, za koje pokazuju interesovanje.

Dubravka Velat
Građanske inicijative

Jača podrška evropskim integracijama u Srbiji

Centar za slobodne izbore i demokratiju (CeSID) je od septembra 2009. do marta 2010. godine sproveo projekat „Jačanje podrške evropskim integracijama u Srbiji“.

Na projektu su sprovedena ukupno tri reprezentativna istraživanja javnog mnjenja, sa tri osnovne teme: javno mnjenje o Evropskoj uniji, generalno; obim i intenzitet proevropskih vrednosti, koje su podrška i osnov za prihvatanje evrointegracija; obim i intenzitet antievropskih vrednosti, kao prepreka za EU integracije.

Istraživanja su pokazala nesumnjivo postojanje pozitivnog odnosa prema EU, koji može biti još pozitivniji u onim momentima koji predstavljaju napredak u objektivnim odnosima Srbije i EU. Takve okolnosti su bile na delu u decembru mesecu 2009. godine kada je dobijena vizna liberalizacija i kada je čak 77% ispitanika bilo za ulazak u EU, što je najveća cifra od kako se mere raspoloženja građana na ovu temu.

Međutim, ovo nameće i zaključak da bi nazadovanje u odnosima između Srbije i EU moglo da pogorša odnos javnog mnjenja prema EU i time dodatno oteža put evropskih integracija.

Sledeći zaključak od kog se došlo je taj da pozitivan stav prema članstvu u EU ne korespondira uvek sa poznavanjem suštine evrointegracija i očekivanja od tog procesa. Od EU se uglavnom očekuje poboljšanje ekonomskog položaja i životnog standarda, dok se prihvatanje evropskih vrednosti u dubljem smislu reči (tolerancije, solidarnosti, ljudskih prava) često ne prepoznaje kao nužan efekat članstva u EU. Tako, iako su tri četvrtine građana za ulazak Srbije u EU, u proseku oko polovine ispitanika ima neutralan stav prema EU ili ne znaju ništa o njoj, jedna trećina građana prihvata sve ono što EU sobom nosi, dok je broj onih koji se otvoreno protive evropskim integracijama između 15 i 20%.

Projekat je imao za cilj da svim relevantnim akterima u procesu evropskih integracija omogući detaljan i sveobuhvatan uvid u stavove javnog mnjenja prema ovom procesu i da na taj način olakša i usmeri neophodne korake na putu ka evrointegracijama. Projekat je finansiran od strane Odeljenja za međunarodni razvoj britanske vlade (DFID) i podržan od strane Kancelarije za Evropske integracije Vlade Republike Srbije.

NVO su institucije kojima javnost najviše veruje u Evropi

Prema nedavnom istraživanju koje je sproveo Edelman Trust, organizacije civilnog društva su i dalje institucije kojima se najviše veruje u Evropi. U istraživanju je učestvovalo skoro 5.000 ljudi iz 22 zemlje, a rezultati pokazuju da 62% javnosti veruje OECD - više od onih koji bi isto rekli za kompanije, vladu ili medije. Ovi drugi beleže najniži nivo poverenja javnosti. „Rezultati vezani za vladu beleže porast, ali su i dalje iza kompanija i OECD, što pokazuje potrebu za saradnjom među sve tri grupe kako bi se došlo do efikasnih promena u politikama.“ U Evropi nastavlja da raste digitalna komunikacija kao što su pretraživači i Facebook kao izvor informacija kome se veruje među mislećom elitom, do tačke u kojoj se oni izjednačavaju sa korporativnim komunikacijama i mnogim tradicionalnim medijima. „Ovo jača naš stav da je postojanje digitalnog dometa za komunikaciju i izgradnju podrške za važna pitanja sada kritična komponenta svakog programa za poslove od javnog značaja.“

Poslednja istraživanja u Srbiji takođe pokazuju da postoji veće poverenje u nevladine organizacije nego u Skupštinu, Vladu i političke partije.

22. oktobra 2009. godine, stupio je na snagu novi

ZAKON O UDRUŽENJIMA!

Sve registrovane društvene organizacije, udruženja građana i njihovi savezi dužni su da usklade svoje statute i druge opšte akte sa novim Zakonom o udruženjima

POZIVAMO VAS

da što pre podnesete prijavu za upis usklađivanja Agenciji za privredne registre.

Rok za prijavu je 18 meseci, počev od 22. oktobra 2009. godine

Detaljna uputstva o načinu osnivanja i registrovanja novog udruženja; kako uskladiti akta postojećih udruženja i izvršiti preregistraciju; kako registrovati strano udruženje, mogu se naći u **Vodiču za primenu Zakona o udruženjima, Građanskih inicijativa: www.gradjanske.org**

Informacije o upisu u registar možete naći na websajtu Agencije za privredne registre: www.apr.gov.rs

Građanske Inicijative

Evropski pokret u Srbiji: Dan Evrope, na naš način

Dan Evrope, 9. maj, prilika je za brojne aktivnosti i proslave koje Evropu približavaju građanima, ali i narode jedne drugima. Evropski pokret u Srbiji (EpuS), organizacijom brojnih aktivnosti, slavi Dan Evrope od 1998. godine kao važan datum u istoriji. Ove godine, EpuS organizuje nekoliko događaja u želji da motiviše građane da razmišljaju o značaju i potrebi evropskih integracija Srbije.

Imajući u vidu da je ova godina u Evropskoj uniji proglašena *Evropskom godinom borbe protiv siromaštva i socijalnog isključivanja*, EpuS je u saradnji sa Grupom 484 i Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva potpredsednika Vlade Srbije organizovao međunarodnu konferenciju „Socijalno preduzetništvo - mogućnosti i perspektive“. Cilj konferencije je bio da se stručna i šira javnost bolje upozna sa samim konceptom i mogućnostima razvoja socijalnog preduzetništva.

Još jedna važna tema i konferencija obeležavaju Dan Evrope: „Dunav - najjača veza sa Evropskom unijom“ kojom EpuS, Fridrih Ebert fondacija i Privredna komora Srbije žele da daju sveobuhvatan i značajan doprinos učešću Srbije i regiona u razvoju Dunavske strategije.

Dan Evrope je lepa prilika za nagrađivanje zaslužnih, pa su tako mladi, najvredniji i najuspešniji na projektu za podsticanje omladinskog aktivizma „E, mogu i ja!“ dobili priznanja „Rešivoje“ za svoj vredan rad, dok će, tokom maja, biti nagrađeni učesnici likovnog i literarnog takmičenja „Evropa u školi“. Priznanje „Doprinos godine Evropi“ će već tradicionalno biti dodeljeno osobi, organizaciji ili projektu koji su najviše doprineli procesu evropskih integracija i promociji evropskih ideja i vrednosti u Srbiji.

Ulične akcije predstavljaju najbolji način za uspostavljanje direktne komunikacije između predstavnika civilnog društva, čija je glavna misija članstvo Srbije u EU, i građana Srbije. Postavljanjem štandova na trgovima i ulicama 19 gradova u kojima su aktivna lokalna veća EpuS-a otvara se prostor da građani na trenutak „skrenu sa svog zamišljenog puta“, zastanu i razmisle o Evropskoj uniji, njenim osnovnim principima, vrednostima i ciljevima.

I za kraj, u periodu od 17. do 21. maja, tokom jutarnjeg programa Dizanje, učestvujte u „Evropskom kvizu“ koji organizuju EpuS i TV B92. Gledaoci koji tačno odgovore na pitanja o istoriji, geografiji i kulturi Evropske unije dobijaju neke od vrednih nagrada - kurseve jezika, knjige, majice, suvenire i još mnogo poklona koji na najbolji način reprezentuju kulturu i tradiciju zemalja članica Evropske unije. Donatori ove već tradicionalne akcije povodom Dana Evrope su ambasade zemalja članica Evropske unije, kulturni centri i Delegacija Evropske unije. Naoružajte se znanjem - višestruko se isplati!

Ivana Ponjavić
www.emins.org